

ΜΗΝΥΜΑ
ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
κ.κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ Β΄
ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΗΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ
ΤΟΥ ΤΟΜΟΥ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΤΟΥ Α΄ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ
ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΜΝΗΜΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
(ΔΕΥΤΕΡΑ 18.12.2023
ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ)

Σεβασμιώτατοι Άγιοι Αρχιερείς,
Έλλογιμώτατοι κ. Καθηγηταί,
Άγαπητοί Πατέρες και Άδελφοί,
Έκλεκτοί προσκεκλημένοι,

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ πολλῆς ἐν Κυρίῳ χαρᾶς εὐρίσκεται στήν εὐχάριστη θέση νά προβεῖ ἀπόψε στήν ἐπίσημη παρουσίαση τοῦ Τόμου τῶν Πρακτικῶν τοῦ Α΄ Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου Μνήμης Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τό θέμα τοῦ περί οὗ ὁ λόγος Συνεδρίου, ὅπως γνωρίζετε, ἔχει ὡς ἐξῆς: «*Ἡ κατάρρευση τῶν Αὐτοκρατοριῶν (1914 - 1923) καί ἡ Γενοκτονία τῶν Χριστιανῶν ἀπό τοὺς Ὀθωμανούς καί τοὺς Νεοτούρκους: Μικρά Ἀσία, Πόντος, Ἀνατολική Θράκη, Ἀρμένιοι, Ἀσσύριοι*».

Θεωροῦμε ὅτι ἀπόψε κατακλύζουν τίς καρδιές ὄλων μας συναισθήματα ποικίλα, τά ὁποῖα ἀναθάλλουν ἀπό τίς σκέψεις καί τόν προβληματισμό ἀναφορικά πρός τό ὡς ἄνω θέμα. Νιώθουμε τήν ψυχή μας νά πληγώνεται, νά τήν διαπερνᾷ «ρομφαία δίστομος», ὅταν ἀναλογιζόμαστε τόν πόνο, τήν ὀδύνη, τίς κακουχίες, τόν θάνατο πού υπέστησαν οἱ Χριστιανοί τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατά τά ἔτη 1914 - 1923, ὅποτε καί κατέρρευσαν οἱ Αὐτοκρατορίες. Αἰσθανόμαστε πλησμονή ἄλγους καί συντριβή ἐσωτερική γιά τήν κατάφωρη ἀδικία, τήν ἀθέτηση, τόν ἐξοβελισμό κάθε ἀνθρωπίνου καί θείου νόμου, προκειμένου νά κυριαρχήσει τό «δίκαιον» τοῦ ἰσχυροῦ· αὐτοῦ πού ἐπιβάλλεται μέ τήν βία, τόν ἐξαναγκασμό, τήν δύναμη τῶν ὄπλων. Καί, βεβαίως, δέν λησμονοῦμε ὅτι ἡ φαινομενική ὑπεροχή καί ἐξουσία μέ τά συμπαρομαρτοῦντα δεινά στήν πραγματικότητα εἶναι ἔνδειξη ἔσχατης ἀδυναμίας,

ἀγνωσίας, σκοπιμότητας, ἐμπάθειας, προκαταλήψεως καί σκοτασμοῦ τῆς συνειδήσεως.

Μέ τόν ξεριζωμό, τόν ἐκπατρισμό καί τήν Γενοκτονία τῶν Χριστιανῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀπό τούς Ὄθωμανούς καί τούς Νεοτούρκους ἐξορίσθηκε ἀπό τίς Ἀλησμόνητες Πατρίδες ἕνας πολιτισμός πολλῶν χιλιάδων ἐτῶν. Ἕνας πολιτισμός, ὁ ὁποῖος εἶχε ὡς κέντρο του τόν φιλοσοφικό στοχασμό, τόν ἀνθρωπισμό, τήν δημιουργικότητα, τήν ἀξιοπρέπεια, τήν συναλληλία, τήν σπουδή γιά τήν συνύπαρξη μέ ἄλλους πολιτισμούς καί λαούς, τήν πρόοδο, τήν ἐπικράτηση τῆς εἰρήνης καί τῆς δικαιοσύνης καί, πρῶτιστα, τήν βαθειά πίστη στόν Θεό καί τήν ἀποκεκαλυμμένη Ἀλήθεια Του, διά τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅμως, τήν ψυχή μας πλημμυρίζουν καί αἰσθήματα γαλήνης, αἰσιοδοξίας καί ἐλπίδος, διότι ὅσοι ἀπό τούς Μικρασιάτες Χριστιανούς κατάφεραν νά ἐπιζήσουν καί νά προσφύγουν στήν Ἑλλάδα, «σέ μία χώρα μικρή. Ἐνα πέτρινο ἀκρωτήριο στή Μεσόγειο, πού δέν ἔχει ἄλλο ἀγαθό παρά τόν ἀγῶνα τοῦ λαοῦ του, τή θάλασσα καί τό φῶς τοῦ ἡλίου», ὅπως διακηρῦσσει ὁ Μικρασιάτης Γ. Σεφέρης, διέσωσαν αὐτόν τόν πολιτισμό, τήν ἀγάπη γιά τήν ἀνθρωπιά καί τήν δικαιοσύνη. Γί αὐτό καί δοξάζουμε τόν Θεό καί τόν εὐγνωμονοῦμε «πάντων ἕνεκεν». Γιατί μέσα στήν ἀνεξιχνίαστη ἄβυσσο τῆς θείας οἰκονομίας Του δέν ἐπιτρέπει στό σκοτάδι νά κυριαρχήσει στίς συνειδήσεις τῶν ἀνθρώπων, ἀλλά διαρκῶς ἀποστέλλει τό ἰλαρόν φῶς τῆς Ἁγίας Δόξης· καί εὐτυχεῖς οἱ ἄνθρωποι πού τό δέχονται καί καθοδηγοῦνται ἀπό αὐτό.

Ἀγαπητοί μου, καθῶς σημειώνει ὁ μνημονευθεῖς ποιητής, ἀναφερόμενος στόν Μακρυγιάννη: «καί ἕνας ἀπό τούς διδασκάλους μου, τῶν ἀρχῶν τοῦ περασμένου αἰῶνα, γράφει: "θά χαθοῦμε γιατί ἀδικήσαμε"». Πόσο δίκαιο εἶχε ὁ διδάσκαλός του, ὁ πολὺς Μακρυγιάννης... Ὁ Θεός ἅς μᾶς φυλάσσει ἀπό τήν ἀδικία καί τήν ἀναπόφευκτη ἀπώλεια πού τήν ἀκολουθεῖ, ὡς ἀπόρροια μιᾶς ἄλλης δικαιοσύνης, τῆς Δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία εἶναι συμφασμένη μέ τήν Ἀλήθεια καί τήν Ἀγάπη σέ ἱστορικό καί ἐσχατολογικό ἐπίπεδο.

Ἐπιλογικῶς, ἐκφράζουμε θερμές εὐχαριστίες καί συγχαρητηρίους προσρήσεις πρός ὅλους ὅσους συνετέλεσαν τόσο στήν αἴσια διεξαγωγή τοῦ Συνεδρίου, ὅσο καί στήν καλαίσθητη ἔκδοση τοῦ Τόμου τῶν Πρακτικῶν.

Εὐχαριστοῦμε τούς ἐκλεκτούς ὁμιλητές, οἱ ὁποῖοι προθυμοποιήθηκαν νά καταθέσουν τήν πολύτιμη γνώση τους καί τά πορίσματα τῶν πολυετῶν ἐρευνῶν τους.

Συγχαίρουμε τόν Πρόεδρο τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιο, τόν Πρόεδρο τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Συνεδρίων καί Κοσμήτορα τῆς Σχολῆς Κλασικῶν καί Ἀνθρωπιστικῶν Σπουδῶν τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης κ. Ἐμμανουήλ Βαρβούνη, τά Μέλη καί τόν Γραμματέα τῆς Ἐπιτροπῆς, καθώς καί τούς συνεργάτες αὐτῆς γιά τήν διοργάνωση τοῦ Συνεδρίου καί τήν μέχρι τώρα προσφορά τους.

Πρός τούτοις, προσευχόμεθα ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ «ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν» (Φιλιπ. 4, 7) νά διαφυλάξει τίς καρδιές καί τίς σκέψεις μας κοντά στόν Ἰησοῦ Χριστό, τόν «ἐν σπηλαίῳ γεννηθέντα καί ἐν φάτνῃ ἀνακλιθέντα» γιά τήν σωτηρία παγγενοῦς τοῦ Ἀδάμ.

Μετά πατρικῶν εὐχῶν καί ἀγάπης ἐν Κυρίῳ

† Ὁ Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος **ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ**
Πρόεδρος
τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος